

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta 18.10.2023 klo 9.30**LAUSUNTO: Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2024-2027 (MMM:n hallinnonala)****Luontopalvelujohtaja Henrik Jansson, Metsähallitus****Momentti 30.64.50 (MMM)**

Metsähallitus kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunnon koskien Valtioneuvoston selontekoa julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2024-2027.

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien hoitoa ohjaavat ja valvovat maa- ja metsätalousministeriö sekä ympäristöministeriö kumpikin omalla toimialallaan. Maa- ja metsätalousministeriön toimialan tehtäviin kuuluu Metsähallituksen hallinnassa olevien virkistyskäyttökohteiden ja valtion retkeilyalueiden hoito ja palveluiden tuottaminen, metsästys, kalastus, riista- ja kalataloudellisten hankkeiden toteuttaminen, erävalvonta sekä Pohjois-Suomen siemenhuollosta vastaaminen. Edellä mainittujen tehtävien hoito katetaan osin valtion budjettirahoituksella, metsästyksen ja kalastuksen lupatuloilla sekä hankerahoituksella. Lupatulot ovat riippuvaisia riista- ja kalakantojen tilasta ja niihin sisältyy riskiä.

Momentille 30.64.50 (Metsähallituksen erät julkiset hallintotehtävät) on esitetty vuodelle 2024 7,344 milj.€ rahoitusta ja vuosille 2025-2027 7,370 milj. €/vuosi maa- ja metsätalousministeriön toimialan tehtäviin. Esityksessä ei ole huomioitu Metsähallituksen JTS 2024-2027 ehdotuksia kehyksen pysyväksi ja kertaluonteiseksi tasokorotukseksi.

Palvelutason turvaaminen ja vakauttaminen

Julkisten palvelujen tuottamisessa vastuullisuus edellyttää korkeaa ja yhtenäistä laatua. Tämä merkitsee resurssitarpeiden nousua niin käytön ohjauksessa kuin palvelujen ylläpidossa ja työn tuottavuuden kehittämisessä. Metsähallitus on ehdottanut JTS 2024-2027 esityksessä pysyvää tasokorotusta 1,7 milj.€ / vuosi. Tehtäviin nähden riittävä perusrahoitus mahdollistaa suunnitelmallisen ja kustannustehokkaan toiminnan, jolla luonnon virkistyskäytön tutkittuja talous- ja hyvinvointihyötyjä voidaan ylläpitää ja lisätä.

Kalatalouden lakisääteisten tehtävien hoito

Kalastuslain (379/2015) kokonaisuudistuksen yhteydessä Metsähallituksen julkisille hallintotehtäville siirtyi lisää kalataloutta koskevia tehtäviä. Tehtäviin liittyviä kustannuksia on pyritty kattamaan maksullisen toiminnan tuotoilla, mutta tämä ei toteutunut, koska tuotot eivät ole merkittävästi kasvaneet. JTS 2024-2027 esityksessä Metsähallitus on ehdottanut 400 000 euron pysyvää vuosittaista tasokorotusta lakisääteisten kalatalouden viranomaistehtävien kokonaisuuden hoitamiseen. Esitetyllä rahoituksella turvataan kalastusmatkailun sekä kaupallisen kalastuksen toimintaedellytyksiä kestävästi valtion vesillä.

Erävalvonnan vaikuttavuuden lisääminen

Valtion alueiden luonnon virkistyskäyttö on kasvanut viime vuosina voimakkaasti, mikä on lisännyt kysyntää erävalvonnalle, jonka tehtävänä on varmistaa kaikkien valtion maiden ja vesien käytön laillisuus ja luvallisuus, sekä ennalta ehkäistä luonnonvararikollisuutta. JTS 2024-2027 esityksessä Metsähallitus on ehdottanut 450 000 euron pysyvää, vuosittaista tasokorotusta erävalvonnan tehtävien hoitamiseen. Esitetyllä rahoituksella

varmistetaan erävalvonnan kasvaneiden tarpeiden ja kysynnän mukainen palvelu ja ennaltaehkäistään luonnonvararikoksia sekä omalta osaltaan mahdollistetaan luonnon kestävä virkistyskäyttö.

JHT:n digikokonaisuuden kehittäminen

Metsähallituksessa on meneillään tietojärjestelmä- ja arkkitehtuuriuudistukseen tähtäävän JHT Arvo -hankeen käynnistyminen. Toimintaympäristön muutosnopeuden lisääntyessä digikokonaisuuden ketterä ja kokeileva kehitys tukee rakenteiden ja toimintatapojen uudistumista tarjoten joustavia, asiakaslähtöisiä ja yhteentoimivia ratkaisuja palvelujen tuottamiseen. metsähallitus on ehdottanut JTS 2024-2027 esityksessä 0,9 milj. € lisärahoitusta digikokonaisuuden kehittämiseen. Haettu rahoitus täydentää Luontopalvelujen digikokonaisuuden kehittämisen kokonaisrahoitustarvetta.

Helmi-elinympäristöohjelman tukeminen; kala- ja riistaelinympäristöjen kunnostus ja lajien hoito

Eräpalvelujen rooli on ollut merkittävä suojelualueiden ulkopuolella tehtävissä monivaikutteisissa riistaelinympäristöjen ja valuma-alueiden ja virtavesiluonnon ennallistamis- ja kunnostustoimenpiteissä sekä valtakunnallisessa pienpetojen pyyntihankkeessa Helmi-ohjelman tavoitteita tukien. Metsähallitus on JTS 2024-2027 esityksessä ehdottanut noin 1,6 milj.€ / vuosi kertaluonteista nostoa kala- ja riistaelinympäristöjen kunnostukseen ja lajien hoitoon.